

CUPRINS

LISTA DE ABREVIERI.....	11
CUVÂNT INTRODUCATIV AL AUTORULUI	13
CAPITOLUL I. Pedepsele și protecția drepturilor omului	15
Secțiunea I. <i>Instrumente internaționale și regionale</i>	15
§1. Declarația universală a drepturilor omului	15
§2. Carta europeană a drepturilor omului	18
a) <i>Pactul internațional privind drepturile civile și politice</i>	18
b) <i>Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale</i>	19
§3. Dreptul penal al Uniunii Europene.....	20
§4. Evoluția reglementărilor comunitare în domeniul dreptului penal	28
Secțiunea a II-a. <i>Instituții și cadre instituționale privind pedepsele și drepturile omului</i>	31
§1. Curtea Europeană a Drepturilor Omului	31
§2. Curtea Penală Internațională	33
1. <i>Înființarea Curții printr-un tratat. Avantaje. Dezavantaje</i>	33
2. <i>Curtea Penală Internațională – o organizație „sui generis”</i> ...	34
3. <i>Acordul de cooperare între C.P.I. și ONU</i>	36
§3. Drepturile fundamentale ale omului și procesul penal	37
1. <i>Asemănări și diferențe</i>	39
2. <i>Aspecte practice privind magistrații, avocații și interpreții</i> ...	40
3. <i>Tradiții juridice</i>	43
4. <i>Drepturile fundamentale din cadrul procesului penal</i>	44
5. <i>Considerații practice</i>	46

§4. Examen de practică judiciară C.E.D.O. din perspectiva principiului individualizării	47
1. <i>Ždanoka împotriva Letoniei</i>	47
2. <i>Hirst împotriva Regatului Unit</i>	51
3. <i>Amihalachioaie împotriva Moldovei</i>	54
4. <i>Leger împotriva Franței</i>	56
5. <i>Cumpănă și Mazăre împotriva României</i>	59
6. <i>Buzescu împotriva României</i>	62
§5. Jurisdicția penală internațională.....	64
1. <i>Principiile răspunderii penale internaționale</i>	64
Secțiunea a III-a. <i>Cooperarea internațională</i>	71
§1. Istoricul cooperării internaționale în privința dreptului penal internațional.....	71
1. <i>Tratatul de la Versailles</i>	74
2. <i>Tribunalele de la Nurenberg și Tokyo</i>	76
3. <i>Carta ONU</i>	79
4. <i>Statutul de la Roma</i>	81
CAPITOLUL II. Considerații teoretice privind criteriile de individualizare a pedepselor	84
Secțiunea I. <i>Considerații generale</i>	84
§1. Noțiuni.....	84
§2. Individualizare.....	86
§3. Momentul individualizării	86
§4. Conceptul și necesitatea individualizării pedepselor	87
§5. Fundamentul, scopul, esența și funcțiile pedepsei în dreptul penal român	89
Secțiunea a II-a. <i>Modalități de individualizare a pedepsei</i>	95
§1. Individualizarea legală a sancțiunilor de drept penal.....	95
§2. Individualizarea judiciară a sancțiunilor de drept penal	102
§3. Individualizarea administrativă a sancțiunilor de drept penal	104
Secțiunea a III-a. <i>Criteriile generale specifice de individualizare a pedepselor</i>	106
§1. Aspecte introductive – Sfera de aplicare a criteriilor	106
§2. Raporturile dintre criteriile de individualizare	107
1. <i>Raportul dintre gradul de pericol social al faptei și persoana infractorului</i>	108

2. Raportul dintre gradul de pericol social al faptei și persoana făptuitorului, pe de o parte, și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, pe de altă parte.....	110
Secțiunea a IV-a. Gradul de pericol social al faptei săvârșite	112
§1. Necesitatea criteriului.....	112
§2. Pericolul social și gradul de pericol social	114
1. Pericol social.....	115
2. Aprecierea gradului de pericol social al faptei săvârșite	117
3. Gradul de pericol social – supus unor firești schimbări.....	120
§3. Elemente definitorii ale gradului de pericol social concret	121
§4. Gradul de pericol social concret și obiectul juridic al infracțiunii săvârșite	123
§5. Gradul de pericol social concret și latura obiectivă a infracțiunii săvârșite	124
1. Elementul material.....	124
2. Urmarea imediată (rezultatul infracțiunii).....	127
3. Raportul de cauzalitate	130
§6. Gradul de pericol social concret și latura subiectivă a infracțiunii săvârșite (vinovăția), precum și poziția psihică cu care acționează persoana (mobilul și scopul)	131
Secțiunea a V-a. Persoana infractorului.....	133
§1. Necesitatea criteriului.....	133
§2. Personalitatea infractorului	134
1. Concepte	135
2. Particularități	137
3. Trecerea pragului delincvențial.....	143
§3. Factorii genetici	144
§4. Factorii dobândiți	151
§5. Comportamentul uman influențat prin constrângere.....	154
1. Rolul constrângerii	154
2. Reacția recompensatorie.....	156
3. Reacția constrângătoare	157
§6. Formele de constrângere.....	158
1. Constrângerea familială.....	158
2. Constrângerea școlară.....	159
3. Constrângerea religioasă	163
4. Constrângerea morală.....	166

5. Constrângerea economică.....	167
§7. Constrângerea juridică (legală).....	168
1. Constrângerea penală	168
2. Constrângerea juridică extrapenală.....	171
§8. Cauze și elemente care determină pericolozitatea socială a infractorului	172
1. Starea psiho-fizică și structura biologică a infractorului.....	172
2. Particularitățile psihice ale infractorului	174
3. Mediul social al infractorului.....	176
4. Comportarea infractorului înainte și după săvârșirea infracțiunii	177
§9. Metode și mijloace de cercetare a persoanei infractorului	181

CAPITOLUL III. Împrejurări care atenuază sau agravează

răspunderea penală.....	184
Secțiunea I. Răspunderea penală	184
§1. Preliminarii	184
1. Instituția răspunderii penale.....	184
2. Temeiul răspunderii penale	187
§2. Noțiunea și cadrul principiilor răspunderii penale	187
§3. Principiile reglementării răspunderii penale.....	188
1. Principiul legalității răspunderii penale	188
2. Principiul că infracțiunea este singurul temei al răspunderii penale	188
3. Principiul umanismului răspunderii penale	189
4. Principiul că răspunderea penală este personală.....	189
5. Principiul inevitabilității răspunderii penale	190
6. Principiul individualizării răspunderii penale.....	190
7. Principiul unicității răspunderii penale sau regula non bis in idem	191
8. Principiul prescriptibilității răspunderii penale	191
§4. Răspunderea penală a persoanei juridice.....	192
1. Considerații preliminare	192
2. Răspunderea penală a persoanei juridice în doctrina și legislația penală română	193
Secțiunea a II-a. Circumstanțe în care se comit infracțiunile	195
§1. Conceptul de circumstanțe.....	195
§2. Clasificări ale circumstanțelor	198

§3. Elementele circumstanțiale.....	206
§4. Referințe istorice.....	213
§5. Referințe de drept comparat.....	223
CAPITOLUL IV. Categoriile de circumstanțe care au un efect decisiv asupra răspunderii penale.....	241
Secțiunea I. <i>Circumstanțele atenuante legale</i>.....	241
§1. Depășirea limitelor legitimei apărări.....	241
1. <i>Săvârșirea faptei penale în stare de legitimă apărare.....</i>	243
2. <i>Depășirea limitelor unor apărări necesare.....</i>	250
3. <i>Depășirea limitelor unei apărări proporționale care nu s-au datorat tulburării sau temerii.....</i>	253
4. <i>Examen de practică judiciară.....</i>	256
§2. Depășirea limitelor stării de necesitate.....	258
1. <i>Săvârșirea faptei penale în condițiile stării de necesitate... ..</i>	259
2. <i>Cauzarea unei urmări vădit mai grave decât cea evitată... ..</i>	260
3. <i>Făptuitorul, în momentul comiterii faptei, să-și dea seama de disproporția dintre urmările grave produse și pericolul existent.....</i>	262
4. <i>Examen de practică judiciară.....</i>	264
§3. Provocarea.....	264
1. <i>Actul provocator.....</i>	264
2. <i>Infrațiunea provocată.....</i>	273
3. <i>Examen de practică judiciară.....</i>	275
4. <i>Raportul dintre depășirea limitelor legitimei apărări și provocare.....</i>	279
5. <i>Examen de practică judiciară.....</i>	280
Secțiunea a II-a. <i>Circumstanțele atenuante judiciare</i>.....	283
§1. Constatarea, aplicarea și motivarea circumstanțelor atenuante.....	283
1. <i>Conduita bună a infractorului, înainte de săvârșirea infrațiunii.....</i>	284
2. <i>Stăruința depusă de infractor, pentru înlăturarea rezultatului infrațiunii sau în repararea pagubei pricinuite.....</i>	285
3. <i>Atitudinea infractorului după săvârșirea infrațiunii.....</i>	285
4. <i>Alte circumstanțe atenuante judiciare.....</i>	286
5. <i>Examen de practică judiciară.....</i>	286

§2. Efectele circumstanțelor atenuante asupra pedepselor principale.....	303
§3. Efectele circumstanțelor atenuante asupra pedepselor complementare	308
Secțiunea a III-a. <i>Circumstanțe agravante legale</i>	310
§1. Enumerare	310
1. <i>Săvârșirea faptei de trei sau mai multe persoane împreună. Practică judiciară.....</i>	311
2. <i>Săvârșirea infracțiunii prin acte de cruzime, prin violențe asupra membrilor familiei ori prin metode sau mijloace care prezintă pericol public. Practică judiciară.....</i>	322
3. <i>Săvârșirea infracțiunii de către un infractor major, dacă aceasta a fost comisă împreună cu un minor. Practică judiciară.....</i>	327
4. <i>Săvârșirea infracțiunii pe temeuri de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie, apartenență politică, convingeri, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA cu practică judiciară.....</i>	331
5. <i>Săvârșirea infracțiunii din motive josnice. Practică judiciară.....</i>	333
6. <i>Săvârșirea infracțiunii în stare de beție anume provocată în vederea comiterii faptei. Practică judiciară.....</i>	335
7. <i>Săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a profitat de situația prilejuită de o calamitate. Practică judiciară.....</i>	339
Secțiunea a IV-a. <i>Circumstanțe agravante judiciare</i>	340
§1. Constatarea, aplicarea și motivarea circumstanțelor agravante judiciare și practică judiciară.....	340
§2. Efectele circumstanțelor agravante asupra pedepsei și practică judiciară.....	342
§3. Indicarea circumstanțelor	345
§4. Concursul între cauzele de atenuare și agravare și practică judiciară	346
Secțiunea a V-a. <i>Propuneri de „lege ferenda” în materia circumstanțelor</i>	353
BIBLIOGRAFIE.....	360